

նկատուէր: Եւ այսպիսիք շղթայակապ կը պահուէին անկեղանոցի մը անկիւնը եւ մոռացութեան կը տրուէին: Հիմա սակայն հոգեկան ամէն անկանոնութիւն՝ հիւանդութիւն կ'որակուի, եւ մեծ ու պզտիկ ամէն հիւանդանոց հոգեկան հիւանդութեան հոգատարութեանը համար մասնաւոր յարկաբաժին մը ունի: Նոյնիսկ հոգեկան հիւանդութեամբ տառապող շատ մը հիւանդներու դեղահատ մը կը տրուի, եւ կ'արձակուին ազատ, եւ շուրջ կու գան քաղաքի փողոցներուն մէջ:

Յիսուսի օրերուն, հոգեկան հիւանդութիւն ունեցողները, դիւահար եւ այսահար կը կոչէին: Տէր Յիսուս Քրիստոս Իր հրաշագործութեանց մէկ մեծ մասը այսպիսեաց վրան է որ կը կատարէր: Եւ ժողովուրդը իր այսահար հիւանդները Յիսուսին կը բերէր բժշկութիւն ստանալու համար:

Հոգիով գործուած ամէն մեղք սակայն խենդութիւն եւ յիմարութիւն

պէտք է որակել: Ոչ ալ պէտք է քողարկել այսահարութեան ետին: Խոստովանանքի աղօթքին մէջ շարադրուած վերոյիշեալ բոլոր մեղքերն ալ առողջ եւ արթուն հոգի ունեցող մարդոց կողմէ կը գործադրուին եւ ճշմարիտ մեղքեր են: Անոնցմէ բոլորն ալ մենք կը գործադրենք կամովին եւ գիտութեամբ:

Հոգին ինքնին ոչ չար է եւ ոչ ալ մեղաւոր: Ընդհակառակը, ինչպէս վերը ըսած եղանք, հոգին աստուածային նպատակ ունի եւ կրնայ զմեզ սրբութեան առաջնորդել: Աստուածաշունչ Մատեանը զմեզ կը յորդորէ. - «գիտցին մի շիջուցանէք». եւ կը պատուիրէ. - «հոգւով եռացէք»: Եթէ մենք մարդերս կարող ենք մեր հոգիին զօրութիւնը մեղաւոր գործերու յատկացնել, կրնանք նաեւ նոյն այս հոգիի զօրութիւնը գործածել անսահման բարիքներու համար:

ԿԱՐԷՆ Ա. ՔԶՆՅ. ԿՏԱՆԵԱՆ

ՇՆՈՐՀԱՌՈՐԱՆՔ

Պատրիարք Սրբազան Հայրը Նոր Տարուան եւ Սուրբ Ծննդեան տօներուն առիթով, բարեմաղթութեանց եւ շնորհաւորանքի գիրքեր եւ հեռագրեր յղեց Հոգեւոր եւ Կառավարական պետներուն, որոնց շնորհաւորագիրքերը ընդունած է. -

- Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետ, Նորին Ս. Օծութիւն Տ. Տ. Գարեգին Բ. Սրբազնագոյն Կաթողիկոսին:

- Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Վեհափառ Հայրապետ, Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Արամ Ա. Կաթողիկոսին:

- Հռովմէական Կաթոլիկ Եկեղեցւոյ Քահանայապետ՝ Նորին Սրբութիւն Պենետիկդ ԺԶ. Սրբազան Պապին:

- Թուրքիոյ Հայոց Ամեն. Տ. Մեսրոպ Պատրիարք Մութաֆեանին:

- Մոսկուայի եւ Ռուսիոյ Օրթոտոքս Եկեղեցւոյ Ամեն. Տ. Տ. Ալէքսէյ Բ. Սրբազան Պատրիարքին:

- Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան նախագահ Մեծայարգ Տիար Միքայէլ Եսայեանին:

- Թեմակալ Առաջնորդներուն, Պետական եւ Ազգային Հաստատութեանց ղեկավարներուն:

**ՇԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐԺ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ԱՍԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ
ՄԱՅՐ ԱԹՈՌ Ս. ԷԶՄԵԱՇԻՆ**

**SUPREME PATRIARCH
CATHOLICOS
OF ALL ARMENIANS
MOTHER SEE OF HOLY ETCHMIADZIN**

Թիվ 2029

Սուրբ Ծնունդ, 2006 թ.

ԱՍԵՆԱՊԱՏԻՎ
Տ. ԹՈՐԳՈՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ
ԵՐՈՒՍԱԴՆԵՍԻ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐԺ
Երուսաղեմ, Իսրայել

Ամենապատիվ Սրբազան Պատրիարք,

Միածնաեջ Մայր Աթոռից Հայրապետական Մեր ողջույններն ու բարեմաղթանքն ենք հղում Ձեզ Երուսաղեմի Հայոց Պատրիարքության միաբանությանը և շնորհավելում Ամանորի և մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի Սուրբ Ծննդյան և Աստվածահայտնության տոների ուրախ առիթով:

Միածնի Իջման Սուրբ Սեղանի առջև փառաբանում ենք Սուրբ Ծնունդը մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի և գոհություն մատուցում Ամենախնամ Աստծուն, որ շնորհ է պարգևում մեր ժողովրդին քրիստոնյա ողջ մարդկության հետ մասնակից լինելու Սուրբ Ծննդյան ուրախությանը և «Աստուած ընդ մեզ է» քաջալերությամբ մշտավառ պահելու առ Քրիստոս իր լույս հավատքը, սերն ու նվիրումը առ մեր Սուրբ Եկեղեցին և հայրենին:

Անցնող տարին ազգային-եկեղեցական մեր կյանքում նշանավորվեց Հայոց Գրերի գյուտի 1600-ամյա հոբելյանի տոնակատարությամբ և Հայոց Ցեղասպանության 90-րդ տարելիցի հիշատակումով: Աստվածասեր մեր ժողովուրդը մաշտոցյան գրերի շնչով նորոգեց իր նախանձախնդրությունն ու հավատարմությունը հանդեպ ազգային մեր սրբազան ավանդները, մայրենի ոսկեղենիկ լեզուն և Եղեռնի անմեղ զոհերի հիշատակի առջև աղոթքով գործադրեց իր վճռական ոգին՝ հանուն հայության արդար իրավունքի պաշտպանության:

Շնորհաշատ այս օրերին Մեր հոգում առավել զորանում են հույսն ու լավատեսությունը, որ Քրիստոսի Սուրբ Ծնունդով արշալույսվող 2006 թվականը պիտի արգասավորվի եկեղեցաշեն ու ազգապահպան նորանոր իրագործումներով: Մեր Սուրբ Եկեղեցին առ Աստված ապավինությամբ և համախումբ ջանքերով մեր ժողովրդի պիտի շարունակի ազգանպաստ գործունեությունը՝ ի խնդիր Հայաստան ու Արցախ հայրենի մեր աշխարհների առաջընթացի ու բարգավաճման, հայոց պետականության գորացման, Սփյուռքի հայ համայնքների վերածաղկունի և ազգային գիտակցությամբ ու հավատքով գորացյալ նորոգ զարթոնքի: Փրկչական նոր տարում նորոգ ծեռքերումներով ու մտաց նվաճումներով պիտի առավել արդյունավորենք տերունավանդ առաքելությունը մեր Սուրբ Եկեղեցու քարոզչության, հովվության, եկեղեցաշինության, կրթության ու մշակույթի ոլորտներում՝ ի մխիթարություն աշխարհասփյուռ հավատավոր մեր ժողովրդի:

Աղոթում ենք, որ Մանուկ Հիսուսի Սուրբ Ծննդյան աստվածային սիրո շնորհները ճառագեն ամբողջ աշխարհում՝ սփռելով շողերը հույսի, եղբայրության, համերաշխության ու խաղաղության, որպեսզի մարդկությունը քրիստոսավանդ պատվիրանների իրագործումով երկրի վրա նորիմաստ իրականություն դարձնի «յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն» հրեշտակածայն ավետիսը:

Այլև աղոթում ենք, որ անվրդով և տևական լինի երկնառաք խաղաղությունը Տերունակոխ սուրբ և նվիրական վայրերում, և Տերը պարգևի Ձեզ քաջառողջ արևշատություն ու հարանորոգ հաջողություններ Ձեր բարձր առաքելության մեջ՝ ի շինություն և ի պայծառություն Երուսաղեմի Հայոց Պատրիարքության և Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցու:

Քրիստոս ծնաւ եւ յայտնեցաւ
Ձեզ եւ Մեզ մեծ աւետիս

Եղբայրական սիրո ողջունիվ,
աղոթակից

ՎԱՅԵՆ Բ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՍԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆ ՄԵԾՐՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ԱՆԹԻՆՈՍ - ԷԲԲԱՆԱՆ

Թիւ 242/05

ԱՅՔԻԼԵԱՆ, 16 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, 2005

Ամենապատիւ
Տ. Թորգոմ Արքեպսկ. Մանուկեան
Պատրիարք Հայոց Երուսաղէմի
Երուսաղէմ.

Սիրեցեալ եղբայր ի Քրիստոս,

Մեր Փրկչին՝ Յիսուսի Քրիստոսի ՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ու Մկրտութեան տօնը մեզ դարձ-
եալ կը մղէ մեր հոգիի աչքերը ուղղելու դէպի Բեթղեհէմ:

Արդարեւ, Բեթղեհէմը Աստուծոյ ու մարդուն հանդիպման վայրն է: Հոն,
Բեթղեհէմի խոնարհ մտորին մէջ Աստուած դարձաւ էմմանուէլ, "որ կը նշանակէ
Աստուած մեզի հետ" (Մատթ. 1, 23): Բեթղեհէմի մէջ Աստուած "մարդ եղաւ եւ
մեր միջեւ բնակեցաւ" (Յովհ. 1, 14) ի խնդիր մարդու փրկութեան:

Մարդուն մէջ աստուածատեղծ մարդը վերակերտելու Բեթղեհէմեան առա-
քելութիւնը շարունակելու կոչուած է եկեղեցին՝ որպէս Քրիստոսի խորհրդակաՆ
մարմինը:

Այս գիտակցութեամբ վկայեց ու ծառայեց դարեւ շարունակ Հայց. Առաքե-
լական Սուրբ Եկեղեցին: Այս կոչումով ան Բեթղեհէմի փրկագործական խորհուր-
դին պատգամաբերը դարձաւ մեր ժողովուրդի կեանքէն ներս: Այսօր, առաւել քան
երբեք, նոյն առաքելութեան է լծուած մեր եկեղեցին: Հետեւաբար, անհրաժեշտ է
որ մեր եկեղեցին իր Նուիրապետական Ս. Աթոռներով որպէս մէկ ամբողջութիւն
վերանորոգէ ու վերակազմակերպէ իր Բեթղեհէմեան առաքելութիւնը:

Ահա այս հաւատով ու յոյսով ջերմօրէն կը շնորհաւորենք Աստուածայայտ-
նութեան տօնը եւ Զերդ Ամենապատուութեան կը մաղթենք եկեղեցաշէն իրագոր-
ծումներով հարուստ երկար գահակալութիւն:

Եղբայրական սիրոյ ողջունիւ.

Աղօթակից

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ՄԵՍԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

SECRETARIAT OF STATE

No. 23.360

From the Vatican, 6 February 2006

Your Beatitude,

His Holiness Pope Benedict XVI has received the message of greetings and good wishes that you were kind enough to send to him for the feast of Christmas and the New Year, and he joins you in proclaiming the mystery of the coming into the world of Emmanuel, *God-with-us*.

During the celebration of Christmas, we contemplated the light which flows from Bethlehem, where "God's grace has appeared" (*Tit 2:11*). Let us renew our profound conviction that only mutual love will enable us to overcome our divisions and prepare us to enter more deeply into the full communion we so ardently desire.

With these sentiments and the assurance of my personal good wishes, I am

Yours sincerely in Christ,

Secretary of State

His Beatitude Torkom Manoogian
Armenian Patriarch of Jerusalem
Armenian Patriarchate
Saint James Monastery
PO Box 14001
IL-91141
Jerusalem

Патриарх
Московский
и всея Руси

119034 Москва, Чистый пер. 5

ЕГО БЛАЖЕНСТВУ,
БЛАЖЕННЕЙШЕМУ ТОРКОМУ II,
АРМЯНСКОМУ ПАТРИАРХУ ИЕРУСАЛИМА

Ваше Блаженство!

В светлый день Рождества Христова сердечно поздравляю Вас с этим всерадостным праздником, ибо «Бог послал Сына Своего Единородного, Который родился от жены, подчинился закону, чтобы искупить подзаконных, дабы нам получить усыновление» (Гал. 4, 4-5).

Рождество Господа нашего преобразило весь ход мировой истории, даровав человечеству новую жизнь во Христе. В этот святой день мы воспевает песнь: «Слава в вышних Богу и на земле мир, в человеках благоволение» (Лк. 2, 4), благодаря Бога за любовь и спасение, которые Он явил миру через Своего Возлюбленного Сына.

От души желаю Вам светлой радости о Родившемся Спасителе, телесного здоровья, помощи Божией в Вашем высоком служении.

С любовью о Христе Родившемся

ПАТРИАРХ МОСКОВСКИЙ И ВСЕЯ РУСИ

Рождество Христово
2005/2006 г.
Москва